

Vážený čtenáři,

Rádi vám oznamujeme, že webové stránky **ENDURANCE** jsou konečně online! A teď k našemu tématu mobility a zdraví:

Jedním ze základních kamenů plánů udržitelné mobility (SUMP) je integrování plánů a postupů všech odvětví plánování a politik. V tomto druhém textu ENDURANCE e-update se zaměříme na téma zdraví a jeho propojení s dopravou, jako oblastí, kde nacházíme mnoho styčných ploch se zdravím. Vybrali jsme několik příkladů oboustranně výhodné spolupráce těchto dvou sektorů a několik ukázek, jak lze téma zdraví zapojit do plánů udržitelné mobility.

Bud'te zdraví, staňte se aktivními

Source: www.eltis.org

Nikdo dnes nepochybuje o tom, jaké přínosy pro zdraví člověka mají aktivní formy dopravy, jako je chůze a jízda na kole. Absence pohybu přispívá k úmrtnosti v míře srovnatelné s kouřením (zdroj: WHO). Zvýšením fyzické aktivity tyto aktivní formy dopravy snižují riziko výskytu vysokého krevního tlaku a cukrovky typu 2 (viz. [nejnovější přehled studií](#)), stejně tak fungují jako prevence proti stresu, stavům úzkosti a deprese. V oblastech s vyšším podílem aktivních forem dopravy je prokazatelně nižší **výskyt obezity** než v oblastech s vysokým podílem automobilové dopravy. Dokonce i používání elektrokola se zdá být dostatečné k naplnění doporučené denní fyzické aktivity (viz. [Simons et al., 2009](#)).

V rámci evropského projektu **TAPAS**, byly v 6 evropských městech zpracovány studie na posouzení podmínek a politik, které podporují nebo brání aktivním formám dopravy, a výsledných účinků na zdraví obyvatelstva. Shrnutí všech studií bude k dispozici na jaře příštího roku (sledujte stránky TAPAS), některé závěry již ale byly publikovány. Například bylo zjištěno, že zavedením bikesharingového systému v **Barceloně** byl počet úmrtí snížen ročně o 12 a množství emisí CO₂ bylo sníženo o 9 tun ([kompletní seznam publikací na stránkách TAPAS](#).)

Čistší vzduch díky aktivním formám dopravy

Source: [Wing-Chi Poon / CC BY-SA 3.0](#)

Aktivní formy dopravy také přispívají k lepší kvalitě ovzduší. V současné době je střední délka života každého obyvatele evropského regionu dle vymezení Světové zdravotnické organizace (WHO) snížena o jeden rok v důsledku vystavení pevným znečišťujícím částicím - **88% lidí žije** v regionech, kde hladiny jejich výskytu překračují limity doporučené Světovou zdravotnickou organizací. Mezinárodní NWE projekt podpořený INTERREGem **Joaquin (Joint Air Quality Initiative)** je zaměřen na shromažďování nových informací o znečištění ovzduší. Měl by pomoci odpovědným orgánům rozhodnout o co nejúčinnějších opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší.

Pro síť evropských měst, sdružených pod organizací **Polis** je ale cíl jasný: posun k aktivní a veřejné dopravě v kombinaci s kvalitnějším využitím území. To může přinést mnohem výraznější výsledky, než jakých lze dosáhnout zaměřením se na zlepšování kvality ovzduší pouze prostřednictvím snižování spotřeby paliva automobilů. (Polis [position paper on securing the health benefits of active travel in Europe](#), 2012).

Pěší a cyklistická doprava také snižují míru hlukového znečištění, jež obyvatele západní Evropy ročně připraví min. o milion let střední délky zdravého života ([Burden of disease from environmental noise](#), WHO).

Práce na společných cílech

Source: www.eltis.org

Výhody integrace politik vztahujících se k dopravě, zdraví a životnímu prostředí zahrnují podporu synergií (oboustranně výhodná řešení), soudržnost mezi politikami různých odvětví a snížení duplicity v procesu tvorby politik. **London Olympics legacy plan** je dobrým příkladem toho, jak lze naplnit cíle politik různých sektorů prostřednictvím organizování jedné velké události: to v tomto případě zahrnuje trvalý dopad na dopravu, zdraví, kvalitu života, ekonomickou a sociální sféru, školství, sport, atd.

PEP – the Transport, Health and Environment Pan-European Programme sdružuje klíčové hráče z oblastí dopravy, zdravotnictví a životního prostředí na základě rovné podpory. Viz jejich metodický dokument o **institucionálních odměnkách pro integraci politik**.

Pěstuj chůzi a jízdu na kole – takový je zákon

Source: www.eltis.org

V Evropě se během posledních let stává podpora fyzické aktivity prioritou v oblasti veřejného zdraví. Ve Walesu byly jako první na světě (1. října 2013) schváleny zákony týkající se aktivních forem dopravy. **Active Travel Act** vyzývá orgány místní samosprávy k podpoře aktivních forem dopravy a plánování komplexních sítí pěších a cyklistických tras. Také ve Velké Británii byla nedávno založena **All-Party Commission on Physical Activity**, aby řešila "epidemii fyzické nečinnosti", pohledem na celek, nikoli jednotlivá odvětví: zdraví, sport, dopravu a územní plánování a vzdělání.

Ve Finsku jdou mobilita a zdraví ruku v ruce v několika různých oblastech. Ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí se podílí na financování plánů managementu mobility prostřednictvím programu **Fit for Life**. V projektu **Mobility to worklife (Liikettä työelämään)** ve městě Turku zase místní odbor životního prostředí spolupracuje s odborem zdravotnictví, kanceláří dopravního plánování, s místním dopravním podnikem, ale i s pojišťovnami.

Mezioborová spolupráce na místní úrovni

Source: www.eltis.org

V rámci URBACT projektu **Active Travel Network (ATN)** spolu poprvé spolupracovali odbor pozemních komunikací, odbor pro rozvoj a strategické plánování a odbor zdravotnictví dánského města Skanderborg. Vypracovali společnou strategii pro posílení aktivních forem dopravy a s aktivní podporou a zapojením všech příslušných politiků začali realizovat daná opatření ([více zde](#)).

V belgickém Gentu spolupracovaly na propagaci příručky **10,000 steps per day** odbory zdravotnictví, sportu a dopravy. Za jeden rok, projekt vysledoval 8 procentní nárůst počtu obyvatel, kteří denně ušli 10.000 kroků, zatímco kontrolní skupina nevykazovala žádný růst. Mezioborová spolupráce zůstala jednou z klíčových součástí projektu i když byla kampaň rozšířena na celý region Flandry ([webové stránky kampaně](#) v holandštině).

Projekt **SEGMENT**, v obci Gdyně (Polsko) poprvé propojil silniční správu a zdravotnická střediska, za účelem oslovení rodičů novorozenců. Kampaň **New parents** měla rodiče povzbuzovat k tomu, aby do zdravotního střediska přišli se svými dětmi pěšky a obecně vedla k častější chůzi. Plakátová kampaň zobrazovala chůzi jako moderní a stylový způsob, jak zůstat fit a předvést se v nové roli: "maminky".

Ve více než 100 španělských obcích v Andalusii, lékaři v místních zdravotních střediscích předepisovali svým pacientům pravidelné používání konkrétních pěších a cyklistických (**Rutas para una vida sana**). Místní odbory zdravotnictví, které měly tento projekt na starosti, jsou zároveň velmi aktivní v procesu tvorby plánů udržitelné mobility.

Photo courtesy of the municipality of Gdynia

Francouzský plán udržitelné mobility, zaměřený na zdraví

© P. Bogner / Cus, www.strasbourg.eu

Aktivní formy dopravy s vazbou na zdraví, se teprve nedávno objevily i ve francouzském dopravním plánování (vice: **30 let PDU** (-Plan de déplacements urbains-francouzská verze SUMP)). Dobrým příkladem je v tomto ohledu návrh plánu udržitelné mobility města **Štrasburku**. Pěší a cyklistická doprava a jejich vliv na zdraví se zde řeší v prvních třech bodech. Několik navrhovaných opatření má za cíl zvýšit povědomí občanů o těchto druhích dopravy: například označení pěších i cyklistických tras a propagace výhod aktivních forem dopravy mezi zdravotníky za účelem větší integrace zdravotních a dopravních politik. Město **Lille** ve svém plánu udržitelné mobility kombinuje zdraví s tématy bezpečnosti a životního prostředí. Zaměřilo se na témata hlukového znečištění a znečišťování ovzduší vlivem dopravy a vytváření bezpečnějšího prostředí pro cestující.

Navrhování zdravějších měst

Source: www.eltis.org

Stále větší množství výzkumů poukazuje na vazbu mezi naším fyzickým i duševním zdravím a prostředím a strukturou našich obcí, měst a regionů. Například australská iniciativa **Healthy Spaces & Places** pracovala s řadou odborníků z oborů zdraví, plánování, urbanismu, bezpečnosti a dopravního plánování, aby připravili **Seznam případových studií** s návodem na vytváření míst, která mají jednak podporovat fyzickou aktivitu obyvatel, ale také posilovat jejich duševní zdraví. Taktéž v Austrálii, ministerstvo zdravotnictví státu New South Wales již pět let financuje program **Healthy Built Environments**, který má obnovovat vztah mezi prostředím měst a péčí o zdraví.

From the observation that little research has been done to assess the impact of interventions which combine changes to the physical environment with promotional activities for walking, the British **Fitter for Walking** project worked with deprived communities using this dual approach.

Ekonomika v otázkách životního prostředí

WHO se v současné době snaží o větší využívání **ekonomických důkazů** v souvislosti s tématem životního prostředí a zdraví. Nedávno založená síť WHO **Environmental Health Economics Network** (EHEN) využije odborné znalosti a zkušenosti svých členů k podporování právě těchto myšlenek, které budou prezentovány na šesté Správní konferenci WHO o životním prostředí a zdraví, která se uskuteční v roce 2016. Viz **zpráva z prvního odborného symposia**.

HEAT tool 2009 (online verze) – nástroj k finančnímu vyjádření ekonomických přínosů nižší úmrtnosti pěších a cyklistů - byl použit již v **Rakousku**, České republice, Francii, Švédsku, na Novém Zélandu, ve Spojeném království a Spojených státech. HEAT se již stal standardním nástrojem užívaným v dopravním plánování ve Velké Británii. Evropská cyklistická federace jej využila pro stanovení ročního finančního přínosu cyklo dopravy v EU na částku 200 miliard eur, z nichž více než polovina pochází z úspor ve zdravotnické péči.

Novinky: související projekty

Evropský projekt **BUMP – Boosting Urban Mobility Plans** nabízí městům s 40 až 350 tisíci obyvatel pomoc s návrhem plánu udržitelné mobility a sdílení know-how. Projekt bude částečně kryt cestovní výdaje, diety a náklady na ubytování účastníků.

Související odkazy:

- **GAPA** - Global Advocacy council for Physical Activity
- WHO – **Transport and Health**, **Air quality**
- **The Amsterdam Declaration**, UNECE, WHO and associated governments (2009)
- **EU physical activity guidelines. Recommended policy actions in support of health-enhancing physical activity**, European commission (2008)

- [Directive on the promotion of clean transport vehicles](#), European commission (2009)
- [EU Regulation: Reduction of CO2 emissions from light-duty vehicles](#) (2011)
- [Healthy Built Environments: A review of the literature](#), UNSW (2011)

Nadcházející události:

- **5th Transport Research Arena TRA2014**
13.-16. dubna 2014 – Paříž, Francie
<http://tra2014.sciencesconf.org/>
 - Souběžně: **The PEP - 4th High-level Meeting Transport, Health and Environment**
14.-16. duben 2014 – Paříž, Francie
- **ECOMM 2014 Florence**
European Conference on Mobility Management
7.-9. května 2014, Florencie, Itálie
- **mobil.TUM 2014 Conference**
19.-20. května 2014 – Mnichov, Německo
<http://www.mobil-tum.vt.bgu.tum.de>

Pro další informace o událostech navštivte: [EPOMM Calendar](#).

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

Liikennevirasto
Finnish Transport Agency

INSTITUTO DA MOBILIDADE E DOS TRANSPORTES, I.P.

Norwegian Public Roads Administration

Belgian Platform on Mobility Management

ECOMM 2014

allinx

feedback

subscribe

unsubscribe

fullscreen

news archive